

Oponentský posudek na diplomovou práci Jany Křištofové: Problémové situace ve skupinové terapii dospělých. Katedra psychologie FF UK 2007.
Vedoucí práce: PhDr. Eva Bidlová, PhD.

Základní myšlenku práce autorka formuluje jako hledání základních principů a procesů skupinové terapie, které mohou souviset s častými i méně častými problémovými situacemi. Myslím, že zde je třeba ocenit snahu propojovat psychologické oblasti, konkrétně oblast klinickou a sociální. Originalita práce je už v tom, že řešen není klient, resp. jeho vztah s konkrétním jiným klientem atp., ale hledanou jednotkou je celá situace.

Celkově je práce dělená na teoretickou a praktickou část, je psaná srozumitelně a čtivě. Zjevná je autorčino zaujetí tématem a osobní zkušenost.

Autorka probírá názory řady autorit. Jako pozitivní vnímám to, že se nezaměřila výhradně na analytické směry, ale prochází skupinové dění i u tzv. encounterových skupiny, v eklektických přístupech apod. Přesto by mě ještě zajímal autorčín názor na dění ve skupinách vedených např. kognitivně orientovanými terapeuty a na to, jaké tam mohou nastávat problémové situace (jestli jsou stejné, nebo jiné).

Oceňuji také vhodné použití drobných příkladů ze skupinového dění a možné interpretace. To, včetně využití různé grafiky, přispívá ke čtivosti celého textu.

Celkově je teoretická část pěkným přehledem tématu terapeutické skupinové dynamiky.

V praktické části se autorka podrobněji zabývá vytypovanými problémovými situacemi a zmapování četnosti výskytu problémových situací v terapeutických skupinách dospělých v denním stacionáři. Jde o tyto situace: Plačící klient na skupině. Situace, kdy klient porušil skupinová pravidla programu denního stacionáře. Absence klienta na skupině. Mlčící klient na skupině. Klient předčasně ukončil stacionární běh. Zde se jako čtenář ptám na podrobnější důvody výběru těchto situací. Vybírala autorka z nějaké širší množiny situací? Které to byly a proč vybrala nakonec tyto? Je srozumitelné, že autorka vybírala situace s jasným a popsatelem projevem, i když se mohou lišit v síle a šíři příčin. Jde vlastně o jakousi viditelnou část „ledovce“. Vlastní zkoumání autorka vymezila několika hypotézami: 1. četností těchto situací v určitém časovém období a v jednotlivých fázích terapie. jak je probrala v teoretické části. Např. „Očekávám, že situace S1 PLÁČ se vyskytuje nejméně často v I. a III. vývojové fázi DS.“ Jako čtenář bych uvítal nějaké shrnutí, resp. odkazy na předchozí text, ze kterého plyne zdůvodnění (tedy např. proč se taková situace očekává častěji v nějaké fázi atp.). Druhou hypotézou byl rozdíl mezi muži a ženami v takových situacích. Např. pláč mužů je očekáván méně často, než je tomu u žen. Opět mě zajímá, proč se to očekává a proč se to vůbec testuje (tedy nikoliv pouze na základě každodenní zkušenosti).

Výsledky jsou statisticky přehledně zpracované a graficky dokumentované. Některé hypotézy se ukázaly jako nosné, jiné v této chvíli nikoliv. Jak by autorka stručně a sumárně shrnula svá zjištění? Kudy a jak by se měl takový výzkum ubírat dále?

Autorka výsledky diskutuje s přihlédnutím k názorům terapeutů, kteří určovali pořadí uvedených problémových situací dle jejich náročnosti a předpokládaného dopadu na dynamiku skupiny.

Práce je podložena přiměřeným množstvím zdrojové literatury.

Práce splňuje požadavky na ni kladené a doporučuji ji k obhajobě.

Praha 24. 8. 2007

Jiří Šípek